

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél-évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
TÓTH DÉNES

Szerkesztőség:
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justm könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám.

V. évfolyam.

Csongrád, 1907. április 7.

7. szám.

Az önállóság felé.

(Menekülés az adósróftól.)

Csak most látjuk egész valóságában száralomra méltó helyzetünket. Most, mikor a Duna-Tisza csatorna kérdésében Csongrád úgy áll, mint a gondnokság alá helyezett egyén, akinek kezei kötve vannak, mert így annál több terhet rakhatnak rá a közgyűlés fáradhatlan adósrófolói, akiknek többségét a községi tisztviselők képezik. A rendezett tanácsnál a tisztikar száma eltörpül a több száz főből álló képviselő testületben.

Amíg nagyközség marad Csongrád, a pótdók és a fizetések emelkedésétől semmi szín alatt nem védelmezheti meg magát soha. Minden évben emelni fogják közterheit és újabb meg újabb állásokat szerveznek: mert a képviselő testületben többséget képeznek.

Néhai Csátár Zsigmondnak emlékezetes mondása jut eszünkbe, mikor a nagyközségi tisztviselők panaszkodtak, hogy nagyon kevésre — csak 2600 frtra — irányozta elő a bíró, jegyző, pénztárnok, rendőrség, adóhivatal stb. szóval az egész előljáróság fizetését.

„Ne búsuljatok fiúk, — így vigasztalta őket — mert a ti kezetekben van most már a hatalom és a többség. Csak egy kissé várjatok és aztán évről-évre emelhetitek a fizetéseiteket az adósróftól, a közgyűléssel oly magasra, amennyire akarjátok.”

Hát azóta elmúlt jó 25 esztendő és az eredmény mi lett? Az, hogy a mostani képviselő testület valósággal egyéb szolgálatot sem tett a közönségnek, mint ami egy derék adósróftól kitelhetett.

A rendezett tanácsnál 52 egyén díjazása belekerült ugyanis 39.162 koronába.

A nagyközségi szervezet pedig 2603 frtról kezdett emelkedni. Emelkedett rohamosan a járandóságok díjain kívül (mert ezeket másutt nem fizetik) úgy, hogy ma a községnek 106 egyén alkalmazása most már 75 ezer koronába fog kerülni a tervezett javaslat szerint. Hát ezt az összeget 2603 forintról emelte fel a derék adósróf, a jelenlegi képviselő testület, amely méltán rászolgált népszerűtlenségére. Hiszen úgy belejött már az adósrófolásba, hogy ideje, miszerint le-szereljék és működését megszüntessék.

Azt az együgyű mesét ma már úgy sem hiszi el senki, hogy drágább volna a rendezett tanács, mint ez az adósróf gyanánt működő nagyközségi szervezet. Mert nem kerülne annyiba sem, mint az előljáróság javaslata szerint felemelt fizet-

téssel dolgozott nagyközségi szervezet. A két bíró és négy tanácsnok fizetését, 1860 koronát és az évente szokásos jutalmak kiosztását, 1000 korona elajándékozását ugyanis megtakaríthatná a város a rendezett tanácsnál. Tehát e 2860 koronával már fedezni lehetne a rendőrkapitányi fizetés költségeit: mert az alkaptány fizetésére elég lenne a jelenlegi 1260 korona, amit szabad lakással, fűtéssel, világítással kap a rendőrbiztos.

Az árvaszék is kitelne egy képesített ülnökből, mert a közgyámot is meg lehetne bízni a második ülnöki teendővel: hogy pedig az árvaszékben elegendő ülnök legyen, a polgármester mint elnök és egy kültag, pl. Hegyi Antal vagy Kovács Sándor nyug. járásbíró szintén részt vehetnének az üléseken, díjtalanul, mint kültagok. Árvaszéki jegyző most is van, az egyik segédjegyző, tehát egy jogtudó ülnök fizetése 2600 korona és egy ígatókiadó fizetése 1600 korona: összesen 4200 korona költséggel lehetne az árvaszéket is felállítani.

A közigazgatási tanács kitelnék a jelenlegi 4 jegyzőből. Az első jegyző maradna főjegyzőnek, a IV-ik jegyző maradna árvaszéki, békebírói és tanácsjegyzőnek, a II-ik jegyző volna adóügyi tanácsnok, a III-ik jegyző gazdasági tanácsnok, tehát ezeknek fizetése egy fillérrel sem emelné a jelenlegi költségeket.

Itt csupán a polgármester fizetését kellene bevenni, amit 4000 koronával számítunk. Így tehát a rendezett tanács felállítása csak 11360 koronát igényelne, a jelenlegi fizetéshez: holott az előljáróság által tervbe vett fizetésfelemelés 13440 koronát kíván a közönségtől anélkül, hogy legalább egy garas ára értéket, előnyt nyújtana a kiszípolozott közönségnek ez az érzéketlen adósróf. Dehát mit is várhatni egy adósróftól?

Ki az Isten csudája lehet olyan ostoba, hogy ennek az adósrófoló községi szervezetnek fentartását kívánna?

Csongrádot Csátár Zsigmond furfangja fosztotta meg az önállóságtól, mert elhitette a közönséggel, hogy a szolgálai helyzetében boldogabb lesz a város.

Huncut volt az is, aki kiadta a jelszót, melyszerint Csongrádot csak az boldogíthatja, ha jogairól, önállóságáról lemond és gondnokság alá kerül, mint az elmebajos hülyék. Nagyon jól tudta azt Csátár, hogy a szolgaság nem fogja boldoggá tenni Csongrádot, mert még az új házak adómentessége is kevesebb ideig tart községeknél, mint a városoknál: de neki nem is volt más célja, csak az, hogy a válasz-

tók száma felére apadjon. Azonban rosszul számított és az Isten megverte, mint-hogy a legelső választásnál megbukott éppen a saját haditerve folytán. Hogyan? Ugy hogy kimaradtak a leghiszékenyebb kis emberek, a vagyonosabbak pedig az értelmiséghez csatlakoztak ellene.

Szivák sem tett különben, mikor az értelmiség megakarta menteni a várost a gondnokság nyomása alól. A rendezett tanácsot visszaállították volna már akkor, de mi történt? Szivák épp oly önzőleg és épp oly kevés előrelátással, mint Csátár, a nagyközségi szervezet mellett foglalt állást, mert így ocsóbbnak vélte a mandátumot és biztosabbnak a kerületet.

Mi lett az eredmény? A bukás. És évek mulva jött rá, hogy ha ő akkor lekötelezi magának a választókat azzal, hogy visszaadja elvesztett szavazati jogát mintegy 5—600 embernek a rendezett tanács visszaállításával: akkor egész életére biztosította volna magának ezt a mandátumot.

Éppen így van a helybeli 48-as párt jelenlegi vezetőivel is a közönség. A választások előtt azt ígérték, hogy a rendezett tanácsot visszaállítják. Ezzel az ígérettel megnyerték a Baghy-párt nagyrészt, de ezzel a megtagadott ígérettel maguk ellen provokálják most már a közvéleményt is, ha nem fognak munkához. Eddig is hiba volt semmittevésük. Vagy azt hiszik, hogy ha ők nem őszintén akarják a rendezett tanácsot, hát mindig csak 700 választója lesz Csongrádnak?

Nagyon csalódnának, mert a választói jogot ugyanis kiterjesztik s akár lesz Csongrád város, akár falu marad, csak megkétszereződik a választók száma. Ellenben az a baj fenyegeti a várost, hogy ha nem lesz visszaállítva önállósága, akkor a többi nagyközséghez kapcsolják be egy más kerületbe.

A 12-ik órában emeljük fel szavainkat, amíg nem késő, hogy a 48-as párt jelenlegi vezére is ne járjon úgy, mint Csátár és Szivák, akiket éppen az buktatott meg, hogy nem akarták a rendezett tanácsot visszaállítani, hanem ott hagyták az adófizetőket az adósróf iromba karjai közt kizoztatni.

Szólóink védelme.

Általános az a nézet a szőlőbirtokosok között, hogy a kendermagbogár, különösen a laposabb fekvésű szőlőkben az idén ismét óriási mennyiségben fog fellépni. Most pedig, mivel-hogy az elmúlt télen a szőlővessző rügyeiből nagyon sok elfagyott még a homok alatt is,

A n. érdemű hölgyközönség szives figyelmébe!

Schweiger Nővérek

Első női divatárúháza
Kiskunfélegyháza
= Gabonapiac-ter. =

Kapható dús választékban:

női és gyermek kalapok, fejkötők, gyászkalapokból állandóan nagy raktár, bármilyen kalapok gyárilag legdivatosabban alakíttatnak. Valamint dús választékban kaphatók: legjobb gyártmányú nap- és esernyők, glassé és selyem keztyűk, legjobb szabású fűzők és ruhadíszek.

sokkal inkább látható lesz a pusztítás, amit e rovar szokott tenni.

Érthető tehát az, midőn egyesek már előre félnek a kendermagbogár fellelésétől. Sőt vannak egyesek, kik eme félelmükben a leghaszontalanabb időfecsérléssel akarnak ellene védekezni, ahelyett, hogy az ellene való védekezésnek a legegyszerűbb módját használják, csirkéket nevelnek a szőlőkben, ami még amellettt hogy ott hasznos tesz, jövedelmező is.

A tyúk (így a csirke is) a madaraknak az állattani osztályozásában a fészekelők csoportjához tartozik és így a futókkal, a fátlan homoksvitákok eme gyalogos madaraival, közeli rokonságban van. Tehát már természeténél fogva is inkább homokos talajra van teremtve. Mivel pedig járkálással és kapargálással keresi a táplálékát, ott a lábai sem romlanak úgy el. De még amint tudjuk, a tápláléka is jobban csak rovarokból, azok petéiből, álcáiból és magvakból áll, ezeket is mind könnyebben megtalálja a homokos talajon.

Ezek azok a körülmények, amelyek végett azután oly szép csirkéket nevelnek azok a szőlőgazdák, akik csupán a kendermagbogár elleni védekezés végett visznek ki csirkéket a szőlőkbe. Dehát mindennek van ellensége. Vannak egyesek, még hozzá szőlőgazdák, kik viszont mert oly gyorsan fejlődik ott a csirke, csupán irigységből kézzel-lábbal kapálódznak a csirkenevelés ellen a szőlőben, azzal érvelve, hogy az ott nem tesz semmi hasznos, hanem csak kárt, leveri a fakadást, bekaparja a tőkét stb. Pedig az azért van, mert ott több rovar és petét vagy fümagvat talált. Sőt tavaly annyira mentek, hogy az előjáróság (nyilván engedve a zaklatásnak) kihirdette, hogy ha valaki a saját szőlőjében megfogja másnak a csirkéit, bátran agyonverheti. Ami már aztán megis feltűnő dolog. Úgy látszik nem számolnak azzal, hogy mennyi hasznos hozna a gazdálkodásnak ezen ága az úgy is nagy gazdasági bajokkal küzdő kis birtokú szőlőgazdáknak.

Mert hisz vegyük például, hogy ha az előjáróság, ahelyett, hogy ellenzi a csirkenevelést a szőlőben, oda hatna, hogy mindenkinek legyen csirke a szőlőjében, mit érne el vele? Körülbelül 50 darab csirkét egy kis holdra számítva, ami pedig épen nem sok, mert 7000 tőkét számítva, 140 tőke esik egy csirkére és a csongrádi szőlők pedig úgy 5000 hold körül vannak, akkor vagy 250 ezer csirke felnevelődne évente a szőlőkben, amely ott aránylag gyorsan fejlődve, bővebb fejtegetés nem is kell hozzá, mily óriási összeget juttatna már nyár elején a nép kezébe. Így háromszoros haszna is lenne a népnek: először nem lenne oly sok kártékony féreg a szőlők közt, másodsor az ügyis szegény nép innen jutna egy pár garashoz, harmadsor ezáltal városunk népének baromfitenyésztése emelkednék és ezzel Csongrádnak e tekintetben piacot szerezne. Mert csak ott lehet vásárt csinálni, ahol van mit eladni.

A spicli rendszer.

Sóhlya főjegyző ismét felakarja srófolni a pótdadokat, mert már két év óta nem emelték a fizetését, sem jutalomban nem részesült. De még más örömet is akar szerezni az adófizető közönségnek. Legutóbb azért kérte a fizetésének fölemelését, mert Holló Adolf távozása fölött buskomorságba esett és mielőtt nyugalmomba vonulna, vigasztalást keresett a fizetés felemelésben.

Most aztán beváltja fenyegetését, s végleg nyugalmomba akar vonulni.

Természetesen ezt úgy gondolja mindenki, hogy lemond, s megelégszik jövedelmének kisebb forrásával. Dehogy! Ezt ő úgy tervezi, hogy semmi dolga és sok fizetése legyen. Így képzeli ő a nyugalmomba vonulást. E célból nagy furfanggal kieszelt egy lehetetlen, rossz tervezetet, amelyet ha a közgyűlés elfogad, akkor neki semmi dolga nem lesz, s jövőre majd előáll, hogy 5-ik jegyzőre is szükség van.

A tervezetről nemrég kiosztott ismeretetés ugyanis azt mondja, hogy a főjegyző munkakörét a 126.000. számú B. M. R. 101. §. szerint megszabott felügyelet és ellenőrzés illeti meg, egyéb munkaköre azonban marad.

Mi utána néztünk a dolognak és nagy sajnálatunkra kénytelenek vagyunk hiszékeny embertársainkat felvilágosítani, hogy ez nem felel meg a valóságnak. Nem pedig azért, mert bár csak 16 sorból áll a főjegyzőre vonatkozó tervezet, e 16 sorból 4 sor arról intézkedik, hogy az egyéni munkakörből csak az erkölcsi, vagyoni és illetőségi bizonyítványok kiadása — mert ezekért fizetni kötelesek a felek — terheli a főjegyzőt, a többi 10 sor pedig arról szól, hogy mit nem kell csinálni a főjegyzőnek a spicliskezésen kívül, mert még ezt a munkát (!) is másra bízhatja, ha éppen semmit sem akar csinálni.

Hogy van humor is Sóhlya úrban, az bizonyos, mert mikor a hagyatéki, egyéb közigazgatási ügyeket, irattári kezelést, felelősséget stb. stb. egészen lerázta, nagyrésztben a III., IV. és főleg a II. jegyzőre, akinek munkakörét 105 sorban számlálta elő; akkor azt mondja, hogy közgyűléseken az egyes ügyeket a főjegyző lesz jogosult előadni, „azonban az előadói javaslatokat a többi jegyzőkkel készítetteti“. Neki tehát semmi egyéb dolga nem lesz, mint teljesen kibújni minden felelősség és munka alól, csupán felügyelni és a főszolgabírónak feljelenteni a tisztviselőket. Szóval spicliszkedni és a fizetését felsrófolni, holott már most is többet kap, mint akármelyik polgármester.

No majd meglátjuk, hogy vajjon mit szólnak a képviselők ehhez a Bach-korszakra emlékeztető spiclirendszerhez?

HIREK.

— **Községi közgyűlés.** Az ünnepekre nézve a rendes havi községi közgyűlést e hó 8-án, azaz holnap délelőtt 9 órakor tartják meg. A tárgysorozat érdekesebb pontjai közé tartozik a szervezeti szabályrendelet módosítás alá kerülő szakaszának tárgyalása: Trencsén vármegye és Kassa város kérelme II. Rákóczi Ferenc fejedelem emlékére emelendő szoborműhöz, hozzájárulás végett. A szekszárdi selyemtenyésztési felügyelőség átírata, — mivel nem kofa, hogy alkudozzon, — tehát nem igényli a most felajánlott 2 hold földet és több apró ügy. — Mondanunk sem kell, hogy az első tárgy iránt legnagyobb az érdeklődés, mert hiszen abban legtöbben vannak érdekelve. Mi hiszünk, hogy a községi közgyűlés tagjai ez ügyben meg fogják találni a helyes utat, hogy úgy a közönség — mint az érdekeltnek megfelelő határozatot fognak hozni.

— **Árvíz.** Tekintettel az esetleges árvízre, a minisztérium értesítette Csongrád városát, hogy veszély esetén egy gőzhajó és négy sárhajó a legelső kérésre rendelkezésére áll. Mi ugyan azt hisszük, hogy annyira nem leszünk még sem veszélyben, hogy még ezeket a vízi alkalmatlanságokat is igénybe vegyék. Ezen nézetünk mellett bizonyít az is, — mint már megírtuk, — hogy a hegyek között leestett nagy hó vize, minden baj nélkül szép csendesen le fog folyni.

— **A villamos szakértő.** A Hazai János villanyvilágítási ajánlata Csongrád Ézsau részéről el lett ugyan utasítva a f. hó 4-én tartott közgyűlésen, mint azt előre lehetett látni, azzal az indoklással, mivel nem akarja lekötni magát a város 50 évre most, mikor a Duna-Tisza csatorna építése esetén nemcsak 120 ezer koronát megtakaríthatna a város, de óriási jövedelmet kaphatna, ha szabad keze lesz és rendelkezni fog afölött a joga fölött, hogy kinek

adjon engedélyt villanytelep létesítésére akkor, mikor Csongrád országos forgalom központja lesz esetleg. A határozatnak csakis az a része szerelmes tehát, hogy a képviselők beleegyeztek ismét a pénzpozsekolásba, egy szakértő mérnök alkalmazásába, igérvén Lichtenberg Mór electro-technikusnak 1400 koronát a szakvéleményért és hasonló teendőért, amiket más szakértő, vagy az építész egylet pár száz koronáért is teljesített volna. De ugyan mi szükség mindeerre most? Ezt a szakértőt bizonyosan nem azért hozták javaslatba, hogy Hazai János érdekében informálja, puhítsa a közvéleményt, — dehát akkor mi szükség van arra, hogy az ő szakvéleménye döntsön és nem a közgyűlés akarata ebben a kérdésben? A határozatot megfélembizik.

— **Új gyárak — másutt.** Mig Csongrád elesett a megkínált selyemfonógyártól is, addig Kecskemét, Békés-Csaba, Gyula, Szentes új gyárak alapításán fáradoznak. Így olvassuk a Vállalkozók Lapjából, hogy március 25-én a „Kecskeméti Gazdasági Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság“ kimondotta megalakulását. Az alaptőke 100.000 korona, mely 1000 drb 100 koronás részvényre oszlik. — Szeged város tanácsához Goldstein Bernát bécsi lakos több nafta forrás tulajdonosa ásványolaj finomító gyár létesítése iránt adott be ajánlatot. Hajlandó két millió koronás befektetéssel a gyárat megépíteni, ha a város 48 hold földet ingyen átenged. A város az ajánlat felett a közelben határozni fog.

— **Halálozás.** Faragó Antal országgyűlési képviselő és családja mély gyászba borult. Meghalt özvegy Faragó Mihályné. A boldogultban Faragó Antal szerető édes anyját vesztette el, ki mint asszony, puritán egyszerűségben élt visszavonulva mindentől s kerülve a nyilvános életet, hogy egyedül csak fiának élhessen és anyagi javakkal boldogíthassa e földi életét. A hosszú betegség végre letörte a jó anyát s itthagya családját, hogy a túlvilágról is óvja, öröködjön szeretetén. Az elhunyt családján és rokonain kívül nagyszámú tisztelője gyászolja. Temetését tegnap délelőtt 9 órakor a legnagyobb részvét mellett volt.

— **Kunhegyes város,** mely körülbelül 15 év előtt visszafeljött nagyközösségé, — éppen úgy mint Kunszentmárton, — mint a „Kunszentmárton és Vidéke“ írja, — ügylátszik, megelégette ezt a dicsőséget. Mostanában erős és komoly mozgalom indult meg, hogy Kunhegyes ismét rendezett tanácsú város lehessen. Az aláírások gyűjtése folyamatban van és miután az aláírók között nemcsak az intelligens osztály, hanem igen tekintélyes adósummákkal szereplő polgárság majdnem teljes számmal található, nagy a valószínűség, hogy a város a visszahajtott rendezett tanácsot hamarosan elnyeri.

— **Egy visszafelé sült sajtóperi fegyver.** Minden magyarázat nélkül leközöljük a Pesti Hírlap következő híret: A Máramaroszigeten megjelenő Világosság című újság egy cikksorozatban élesen kikelt az ottani ref. iskola tanárai ellen. A tanárok kénytelenek voltak sajtóperit indítani. Fél évig folyt a tanúk kihallgatása az ország minden részében. A tanúk legnagyobb része elremitő vallomást tett. Olyan dolgokat hoztak napvilágra, melyek a fegyelmi eljárásokon kívül még a büntető törvény szerint is súlyos bűncselekményt képeznek. Ezután az összes iratokat vádindítványtétel végett ismét a debreceni kir. ügyészséghez terjesztették vissza. Az ügyész az indítványt meg is tette, amely akképen szól, hogy miután a cikkíró állításai a kihallgatott tanúk egyöntetű vallomásával kétségtelen beigazolást nyertek, a vád képviselőt nem veszi át, hanem most már a vádat a feljelentők ellen emeli.

— **Szövetkezeti gyűlés.** A Csongrádi Fogyasztási Szövetkezet ma, délután 3 órakor, a polgári fiúiskola rajztermében évi rendes közgyűlést tartja meg.

— **Közönség köréből.** Már többen panaszkodtak, hogy a hatóság semmiféle figyelmeztetést sem tesz közzé, hogy a hernyókat, lepkeutódokat, szőlőjében mindenki a lehető legjobban igyekezzék irtani. Most újlag több rendbeli panaszt hallunk ez irányban és így mi is felhívjuk a hatóság figyelmét e dolog fontosságára. A földmívelésügyi miniszter korrendeletemben utasította a hatóságokat, hogy tegyenek meg mindent és a leghigorúbban kötelezzék a kert- és szőlőtulajdonosokat a hernyópeték ir-

tására. Nálunk azonban ilyent nem hallott még senki sem, tehát ideje volna már a közbelépésre, mert maholnap az intézkedés idejét mulja, a kár pedig bekövetkezik.

— **Dienes Márton hazakivánczol.** Messze földről, Amerikából könyörög barátainak Dienes Márton, a nagy szélhámós, hogy járjanak közbe és vonassák vissza az ellene tett feljelentéseket, melyek hivatalból üldözendő események. Dienes Márton úglátszik megunta az amerikai dicsőséget, mert rájött, hogy ott az emberek sokkal józanabbak, semhogy szélhámós beszédjének felüljenek. Abban is bizik, hogy ha hazajöhet, ismét sikerülhet egy kis existenciát, politikai karriert teremtenie elvarátaival támogatásával. Hát csak jöjjön, nálunk is régi barátai tárt karokkal várják.

— **Csongrádi virtus.** Sok szó esett már más-hol is arról, hogy a csongrádi legények nem igen szokták meghúzni magukat, hanem ahol lehet, kimutatják szittyá virtusukat. Ilyen eset történt husvét másnapján is a fehértói csárdában, ahol öt csongrádi legény az ünnepeket szándékozott megülni. A multság azonban nem tarthatott sokáig, mert a tömörkényi legények neszét vették a dolognak és mintegy harminc rajtaütöttek a csongrádiakra. Ezek persze nem hagyták magukat és úgy elverték a tömörkényi legényeket, hogy kinek a füle, kinek az orra, sajnálja az esetet. A háborúsdinak persze a bíróságnál folytatása lesz.

— **Kisértetek Csongrádon.** Özv. Kaszánicki Dénesné tanyáján lakó cselédek rejtelmes dolgokat beszéltek a szomszédoknak. Különösen Német Borbála és Német Julesának járt a szája elmondván, hogy ebben a házban rossz lelkek járnak, akiktől Isten őrizzen meg minden jó lelket, mert a kisértetek a szobában mindent összetörnek zúznak. Hallottak is éjjelenként kopogásokat, ajtócsapkodást, dörmögést a megremült béresek s ezek annyira megrémültek, hogy mind el akarták hagyni a tanyát. Kaszánicki Gyula husvét vasárnapján elkeseredve jött be a rendőrbiztoshoz, kérvén, hogy szálljon ki a tanyára és csináljon rendet a szellemek között. Gyánti István egy rendőr kíséretében kiment azonnal a helyszínre, ahol többen kíváncsian várták, akik előre mentek, hallván a kisértetekről szóló híreket. A rendőrbiztos megjelenvén a helyszínén, a szobából iszonyú csörmpölés hallatszott. Alig engedték a halálra rémült cselédek a házhoz közeledni a rendőrbiztos, de az bátran benyitott a szobába, ahol az asztalok felfordítva, a feltálat ebéd, a tányérok, tálak, tojások összetörve, a földre voltak hányva. De rettenetes bűz terjedt egy sarokból is, amely mellé a Friss Ujság egy darabkája volt ledobva, törlepapír gyanánt. Hopp! megvan a szellem, gondolta az éles szemű rendőrbiztos, aki megszimatozta, hogy a szellemek nem követnek el ilyen nevelési hibát az illemhely megválasztásában, s másrészt nincs szükségük a Friss Ujságra, hogy azzal takarják el hátrahagyott műveiket, — egyenesen a két lányra támadt, akik annyira zavarba jöttek, hogy mindent bevallottak. Azért törték össze a tojásokat, tányérokat, fazekakat, hogy ne legyen többé dolguk a baromfitenyésztéssel, főzéssel, sütéssel.

— **Temetés, mely újabb halált okoz.** Hajdú Mihályné szül. Gálfi Anna 70 év körüli asszony tegnap délután 1 órakor a Faragó Mihályné halotti torából maradt hulladékot akarta a Tiszába a halaknak önteni. A víz szélén levő kövekre oly szerencsétlenül lépett, hogy megcsúszott és a Tiszába esett. Faragó korezmája irányában fogták ki és habár akkor még volt élet benne, mégsem lehetett rajta segíteni, mert rövid idő alatt meghalt.

— **Nem úgy verik a cigányt.** Ily cím alatt mult számunkban megírtuk, hogy Hajdú János háztulajdonos becsületsértés és rágalmas miatt beperelte Csernus Juliannát és Servánszky Györgynét, akik kihallgatásuk alkalmával azt vallották, hogy Hajdú János volt okozója a háza leégésének. — Hajdú János személyesen megjelent szerkesztőségünkben és arra kért bennünket, hogy írjuk meg, miszerint a nála történt eset már a

törvényszéknél régebben letárgyalatott és teljes ártatlansága derült ki, melynek alapján a fentebb nevezetteket pereli rágalmaszért és becsületsértésért.

— **A gyermekbetegségek elleni védekezés** csak akkor tökéletes, ha a gyermekek ellentálló képessége gyarapodik. Ez legjobban úgy érhető el, ha a gyermek a hidegebb évszak alatt Csukamájolajat fogyaszt, mely célra legajánlatosabb a Zoltán-féle, mert kellemetlen íze, szaga nincs, könnyen emészthető és tápereje igen nagy, üvege pedig csak 2 korona.

— **Öngyilkosság.** Ma egy hete hajnalban Lantos József volt lovasrendőr a temetőben agyonlőte magát. Régi szolgálója volt a városnak s modoraért mindenki szerette, mert megtestesült alázatossága volt. Egy rossz hibája azonban mégis akadt, a szeszes italokat nagyon szerette és végre is ez döntötte romlásba, mert a kötelességeit mind jobban elhanyagolta, úgyannyira hogy az állásától is meg kellett válnia. Mások szerint a családjában is örökös veszedelmet képezett a részegessége, szóval mind két ok nagymértékben okozója volt elkeseredésének és halálának. Temetése hétfőn délután volt.

— **Fidibusz.** Ottlat és vidámság köszöntött be a Fidibusz című új fővárosi élelappal, mely csupa vidámság, elmésség, ragyogó jókedv, pajkos gúny. Képei és rajzai is nagyszerűek. Minden pénteken délelőtt már kézhez kapja a vidéki olvasó is. A Fidibusz a fényes tehetségű Heltai Jenő szerkeszti; főmunkatársai: Ambrus Zoltán és Molnár Ferenc, ez a két briliáns talentum. Karrikatúrái javát Lincz Lajos, Vesztröcsey Manó, Paulini Béla, Feiks, Vadász, Erdey, Oláh, Süle, Csukássy, Kober, Kondor, ezek a kitünő magyar festőművészek rajzolják. A lap állandó munkatársainak sora is fényes: Ábrányi Emil, Herceg Ferenc, Ignotus, Erdély Jenő, Pásztor Árpád, Hajdu Miklós, Kemény Simon, Nádas Sándor. A Fidibusz legalább 16 oldal terjedelemben a legolcsóbb élelappal. Mesésen olcsó! Előfizetési ára: egy évre 6 korona, fél évre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér, egy hónapra 50 fillér. Egy szám ára (5 krajcár) 10 fillér. Mutatványszámot készséggel küld a Fidibusz kiadóhivatala Budapest, Rökk Szilárd-utca 9. szám.

KÖZGAZDASÁG.

A Trieszti Általános Biztosító Társaság (Assicurazioni Generali)

f. é. március hó 21-én tartott 75-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1906. évi mérlegek.

Aból a ritka alkalmából, hogy az intézet ezúttal fenállásának 75 éves fordulóját ünnepli, a társaság központi igazgatósága sok ovációban részesült, melyek a világ minden részéből a legszívvelébb formában megnyilvánultak.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1906. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 849.570,242 korona és 52 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 38.862,847 korona és 74 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 23.657,486 korona 07 fillérral 232.734,149 korona 05 fillérre emelkedett.

A tűzbiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tűkörüveg-biztosítást a díjbevétel 15.286,704,734 korona biztosítási összeg után 25.505,395 korona 14 fillér volt, miből 9.306,044 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordítottat, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 16.190,350 korona 69 fillérre rugott,

mely összegből 11.538,632 korona 29 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékesse való díjkötelezvények összege 103.743,787 korona 95 fillér.

A szállítványozási ágban a díjbevétel kitétt 3.916,243 korona 47 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.976,243 korona 96 fillérre rugott.

Károkkért a társaság 1906-ban 34.650,665 korona 27 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 861.570,345 korona és 95 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 25.014,452 korona 75 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerint nyereség-tartalék, mely 5.250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamirányozására alakított tartalék, mely 3.729,624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 17.013,704 korona 71 fillérre emelkedett, továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei átutalással 1.119,637 korona 54 fillért tesz ki. Ezeken kívül fennáll még egy 1.471,110 korona 50 fillért kitevő tartalék, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsa.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 270.052,078 korona 64 fillérről 292.979,592 korona 76 fillérre emelkedtek, melyek a következőképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 51.530,990 korona 74 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 22.590,292 korona 99 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 2.228,403 korona 80 fillér. 4. Értékpapírok 201.268,234 korona 28 fillér. 5. Tárcaváltók 664,481 korona 84 fillér. 6. A részvényesek biztosított adósszelei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések. készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 7.347,189 korona 14 fillér. Összesen 292.979,592 korona 76 fillér.

Ezen értékekből **60.5 millió korona magyar értékekre esik.**

Kiadók és laptulajdonosok: **BOZÓ ÉS JUSTIN.**

Bozó és Justin könyvnyomdája.

Egy jó karban levő
4 lóerejű gőzcséplőgép
ELADÓ
DR. FEKETE PÁL járásbírói jegy-zónél Kiskunfélegyházán.

Kiadó borbélyüzlet.

Márkus János vendéglős Félégyházi-út 48. szám alatti házában egy borbélyüzlet berendezéssel vagy anélkül is, házsonberbe kiadó.

Ha fáj a feje,

24
pasztillát
tartalmazó
doboz
1 korona
20 fillér.

ne tévovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-féle **MIGRAIN-PASZTILLAT.**

mely 5 perc alatt mindenféle természetű ideges fejfájást, még ha krónikus is, megszüntet. Felülmul minden eddig ismert

szert. Hatása bámulatos, még a leghevesebb fejfájásnál is.

Főrak-
tár:

Beretvás Tamás

gyógy-
szerésznél

Kispest,

Rákóczi-utca
22. szám.

Ingyen postai szállítás 3 doboz rendelésnél.

Szem, szem, szem a legdrágább kincs!

De ha gyenge a szeme, úgy forduljon bizalommal **Dévai Sándor** óras, ékszerész és látászertészhez **Csongrád,** Boer-féle ház, hol mindennemű kristályüvegek, úgy rövid, mint távollátóknak, orvosi rendelés szerint is készíttetnek.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, mindennemű zseb-, inga-, fali- és ébresztő órákból, továbbá arany, ezüst ékszereit, u. m. fülbevalók, arany-, ezüst-láncokat gyári áron. **Nagy raktár látszerek-, hőmérők-, china ezüst disztárgyak és tajték pipákból.**

A NAP

A magyar ujságírás szenzációja,
Magyarország legfüggetlenebb és
leghíresebb napilapja.

Felelős szerkesztője: **BRAUN SÁNDOR.**

Politikai főmunkatársai: Bródy Sándor,
Lengyel Zoltán és dr. Kalmár Antal.

A NAP a 48-as eszmény leghívebb ka-
tonája és a 67-es politika kéréseivel
üldözője.

A NAP már kora reggel
megérkezik a vidékre.

A Nap nemcsak a legkitünőbb lap
de a legolcsóbb is.

Egy szám ára 2 krajcár.

Előfizetés: negyedévre 4 korona, egy
hónapra 1 korona 40 fillér.

Mutatványszámot készséggel küld:

A NAP kiadóhivatala VIII. ker., Rökk
Szilárd-utca 9. sz.

FIDIBUSZ

A legkitünőbb és legolcsóbb
élcslap!

Szerkesztő: **HELTAI JENŐ.**

Főmunkatársak: Ambrus Zoltán, Molnár
Ferenc, Herceg Ferenc, Ignóty, Szomori
Dezso.

Képei javát: Linek Lajos, Vesztrócy Manó,
Paulini Béla, Feiks, Vadász, Erdey, Oláh,
Süle, Csukassy, Kober és Kondor rajzolja.

P ntek dőben már kézhez kapják
a vidéki előfizetők a

FIDIBUSZ-t!

Előfizetsi ára páratlanul olcsó:

Egész évre 6 kor. | Negyedévre 1 K 50 f
Fél évre 3 kor. | Egy óra 50 fillér.

Egy szám ára 5 kr.

Friss, vidám, pajkos, eredeti, eleven, érde-
kes, bátor, diszesen illusztrált heti élcslap.

Mutatványszámot ingyen küld

a FIDIBUSZ kiadóhivatala

Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel
sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Minden utánzat és utánnyomás tilos!

Thierry-féle balzsam

egyedül valódi csakis a zöld apáca védjeggyel. Törv. védve.

Régi jó hírnevű, felülmúlhatatlan
szer emésztési zavaroknál, gyomor-
bajoknál, köhika, hurut, mellbajok,
influenza, különösen a kezdődő
mellbetegség ellen stb. Ára: 12 kis
üveg, vagy 6 dupla üveg, vagy
1 nagy különleges üveg patentzárral
5 korona.

Thierry Centifolium-kenőcs

általánosan elismert, mint páratlanul
álló szer mindenféle sebek, gyulla-
dás, sérülések és daganatok ellen,
legyen az bármily régi keletű is.
Megakadályoz vérmegezést, a mű-
tétet legtöbb esetben fölöslegessé
teszi. Ára: 2 tégely 3 korona 60
fillér frankó. A pénz előleges be-
küldése vagy utánvét mellett küldi

Thierry A. gyógyszerész

Pregrada, Rohits-Sauerbrunn mellett.

Raktár: Török József és dr. Egger Leó Budapest,
Vértess Lajos Lugos.

Figyelmeztetés! A vásárlás és rendelés előtt és kü-
lönösen az ismét eladás előtt, az én
egyedül valódi és törvényesen védett balzsamomra tessék
figyelni. A büntetőtörvény 23. és 25. §§-ai értelmében 4000
korona pénzbírság vagy egy évig terjedhető börtönbünté-
téssel büntetendő az, aki nem az én gyógyszeráramból
eredő, tehát egy másik és nem az egyedül valódi, a zöld
apáca védjeggyel törvényesen védett Thierry-féle balzsamot
rendel, vesz és különösen ismét elad. Ugyanezen eljárás
alá esnek azok is, akik kuruzslók módjára ráerőszakolják
a közönségre, hogy rendeljenek és vegyenek egy más név-
vel ellátott szert, amelyet csak a közönség kizsákmányo-
lására hoznak forgalomba.

A SZÉPSÉG!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy
mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, meg-
ragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal ke-
negetve arcát. A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt,
mert nemcsak hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg
sok esetben tönkre teszi arcborát úgy, hogy igen hosszú
idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Ke-
lemen aradi gyógyszerész Margit-Crème-jével elért (kü-
lönösen Francia- és Németországban) sok embert arra
birt, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc min-
den tisztáltsága (szeptó, májfolt, kiütések stb.) ellen
páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. Ter-
mészetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-
Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint
a feltaláló és készítő s éppen azért, mert a titkot soha
senkire sem bízta, hanem minden egyes készítményt
maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak
kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtön és
biztos. Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen ke-
getni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai
és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül
biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére és a
szépség megőrzésére. Ez a világhírű szépségkészítő a Föld-
des-féle Margit-Crème, mely már 4-5 napi használat
után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a szeplő-
ket, májfoltokat, kiütéseket, borotkát, mitesszert, arc-
es kézvörösséget. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz
s amellet a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Egy tégely ára 1 korona, Margit-szappan 70 fillér
és Margit-poudre (fehér, rózsás és crème színben) 1 K
20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható.
A Földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden
nagyobb gyógyszeráramában, ahol pedig raktáron nem
volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni:
Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

Főraktár Csongrádon:

Balkányi Lajos, Barna Henrik és Wiesner
Lajos gyógyszerészeknél.

! Köhögés !

Aki ezt figyelembe nem
veszi, vétkezik önönmaga
ellen.

Kaiser-féle
mell-bonbon

3 fenyővel ellátva.

Orvosilag kipróbálva és
ajánlva köhögés, rekedt-
ség, hűtés, elnyákosodás,
és hurut ellen.

5120 közjegyző által
hitelesített ok-
irat bizonyítja e szer
hasznos voltát.

Csomagja 20 és 40 fillér.
Doboz 80 fillér.

Kapható:
Balkányi Lajos, Barna
Henrik és Wiesner Lajos
urak gyógyszeráramában
Csongrádon.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság“ rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZ-
TOSÍTÓ TÁRSASÁG a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító
intézetünk mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság min-
denkinek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréssel-lopás és
harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosítá-
sokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t.“, valamint baleset elleni bizto-
sításokat az „Első o. általános baleset elleni biztosító társaság“ számára.

A csongrádi ügynökség: Rosenberg Ede, Halász Ignác.